

Cizinec

Tereza Šplíchalová (3. místo ve II. kategorii)

Jediné, co mi na tomto kouzelném světě zbylo, je hrstka rezavých špendlíků, které mohu lidem libovolně vrážet pod nehty. Lidem, lidstvu, lidským bestiím a jednokřídłym andělům.

Jsem co jsem a jiný už nebudu, i kdybys třeba chtěla, andílku. Nemusel jsem takový být, andílku, já takový nebyl. Myslíš, že nebyl, andílku? Všemohoucí BŮH nade mnou zamíchal kartami a škodolibě se usmál, když vytáhl srdcovou trojku, symbol mého trojího propadání na srdcové dno života. A karty nelžou.

Definice dobrého člověka má spoustu malých poznámek psaných pod čarou, droboučným písmem cvičené ruky či stroje, které nepřečteš. A já jím přesto byl, tolik dlouhých let. Žil jsem v podkrovním pokoji švadlenky – ty bys jí říkala Špendlíková čarodějka – a nebál jsem se žít, měl jsem přátele, rodinu, svou malou holčičku a chuť změnit svět k lepšímu. Krmil jsem toulavé kočky na plechových střeších a věřil v krásy života, žití, živoření, i v krásu jednotlivých lidí.

Ale *lidem* se nezavděčíš, mají totiž jednu nepříjemnou vlastnost, které se jen těžko zbavují – umírají. Náhle a neplánovaně jako strom rozřatý bleskem, pomalu a smutně jako uvadající růže nebo jakkoli jinak, co si jen vymyslíš, mé malé okřídlené stvoření, tahle hloupá přirovnání mě už nebaví. Tak má milá švadlenka se nejspíš píchla o špendlík a usnula jako Šípková Růženka a nikdy více neotevřela oči do tohoto velkého, širého, krásného světa. (Nebo možná otevřela, ale úlekem zase zavřela navěky.)

A co udělali lidé? Proдали její útočiště, společně s mým, a nás poslali hledat domov jinde. A já hledal, opravdu jsem se snažil, andílku, nechtěl jsem se stát tímhle. Touto dobou začalo pukat první srdce mé trojky, tiše a nepozorovatelně se mí přátelé vytráceli do všech stran světa, jako bys roztáhla své poraněné, zacuchané křídlo a po směru každého pířka poslala jednoho z nich, nebo se mnou možná jen nechtěli mít nic společného. Chápal bych je, tou dobou jsme přece pobývali na té opuštěné zastávce u kolejí, vedoucích do nikam. Miluji pohled na koleje. Dvě kolejnice, tak stejné, tak pasující jedna k druhé, a přesto se nikdy nesetkají, ani tam v dálce za horizontem, v zastávce U Lepších zítřků.

Ty jsi je také měla ráda, v každém šroubku jsi vždy našla skrytý význam, smysl a úděl a dělila ses se mnou o ně. Já věřil, že připomínají ty barvené hlavičky špendlíků, co jsem nosil v kapse. Také kapsy *lidstva* by měly být plné pochopení a boží lásky, co se kvůli přebytku dere z kapes ven a rozlévá se po okolí, mezi lidi, lidské bestie a jednokřídłé anděly. Jen kdyby

ty kapsy nebyly děravé (naše švadlenka zrovna čekala ve skleněné rakvi na prince, neměl je kdo zašít) a kdyby lidstvo netrpělo konvencemi. Vyhnali nás tedy z naší zastávky v ráji, že ji nově natřou a po beznadějně rovnoběžných kolejích pošlou nové vlaky.

Věděla jsi, že druhé srdce zašlo za obzor? Rodina se nás zřekla, také s námi nechtěli nic mít, ale já za to byl ve skutečnosti rád. Je to lepší než další aféra se špendlíky, pohřby jsou poslední dobou dost drahé.

Čekali jsme na zázraky (ty se přece dějí)

Čekali jsme na znamení (přece muselo přijít)

Čekali jsme na spasitele (který k naší smůle přišel)

Lidskou bestii nemůžeme poznat na první pohled, maskuje se pod dobře střiženým oblekem, pěšinkou na stranu a liščím úsměvem – nikdy jsem si nezapamatoval jeho jméno, jen vím, že přišel a nabízel nám pomoc, prý kvůli té malé. Tobě byla tenkrát zima, tak jsem mu špinavýma rukama podepsal smlouvu a usmál se na obyčejný klíč od suchého, vytopeného bytu. Kdo by byl věřil, že ten usmívající se „Mám-o-Tebe-strach“ pán z nás nakonec vydře i poslední minci? Oslíčku, otřes se.

Věděl jsem, že se pořád třeseš, že je ti zima, že nájem nezaplatíme a že pohřby jsou drahé, tak jsme spolu odešli hledat někde na zasněžené koleje štěstí. A tehdy, má malá holčičko, můj andílku, tě zmohla tíha těch vloček. Třetí a poslední srdce nepuklo ani neodešlo, jen zmrzlo jako to děvčátko se sirkami, jako jsi umrzla ty. (Dají se sirky nahradit špendlíky?)

Někde tady jsem si uvědomil, že srdcová trojka bez třech srdcí je už jen prázdnou kartou, jedno velké nic, nebo nový a nepopsaný list života. Chtěl jsem i přes jizvu po puknutí a ostrý led po tvých křídlech začít znova, nebyl to optimismus, co mě opouštělo – byla to má mysl. Rozběhla se na svých tenkých pavoučích nožkách několika směry, alespoň myslím. Toho rána jsem se poprvé nepoznal v zrcadle. Cesta k šílenství může být zběsilou, nádhernou jízdou, kterou by sis dokázala užít, andílku, kdyby ti někde zbýval ještě nějaký úsměv.

Mně nezůstal, přestal jsem se smát, bolela mne od toho tvář. Krmil jsem kočky na plechových střechách a nikdy se na ně neusmál. Nosil jsem roztrhané, špinavé oblečení a polorozpadlé boty, bydlel pod borovicí v parku (říkal jsem jí Irena) a smál se jen tehdy, když přede mnou některá z mladých slečen v noci utíkala. Moje snaha uprchnout zubu času se

ukázala marnou, když se mi do zšedlého plnovousu začalo chytat první opadané listí a hrubé ruce (které jsem čas od času nepoznával) ztratily veškerý cit.

Vídal jsem své mrtvé rodiče, mluvil se svými pohřešovanými přáteli a stále jsem byl s tebou, andělku. Hledal jsem tě všude, volal jsem tě, ale nechtěla jsi ke mně přijít, možná ses mě bála, kdo ví. Ale také jsi byla se mnou, já vím. I v teplých červencových nocích ses houpala na Ireniných větvích a třásla ses zimou.

Bojím se. Bojím se andělů. Strašně moc se bojím.

Myslím si, že tehdy jsem o sobě už nevěděl (nebo se tak snažím ospravedlnit všechny ty špatné věci, které jsem způsobil). Seděl jsem pod pichlavou náručí mé jediné aktuální lásky a šeptal jí do listoví ty hloupé zbytečnosti, že se nemusí bát, že zůstaneme navěky spolu a že tebe by ze svých pevných kostí měla raději shodit, protože teď jsi cizí. Škoda jen, že nemá listy a že bych jí to stejně nedovolil, i když jsi mne opustila a po nocích se mi chodíš škodolibě třást nad lůžko.

Neměl jsem rád lidi. Neměl jsem rád svět. Ráno jsem se probudil a odešel k dětskému hřišti, kde jsem si vždy vybral jednu malou lidskou larvu k malému pokusu. Mise: Orientační smysl. Stačí, když jedno dítě chytíš, když se maminka nedívá a odvrátíš se do nějaké temné uličky, kde je prostě necháš. Věděla jsi, že děti pláčou? Neuvěřitelné.

Kolem poledne jsem obíral postarší lidi o jejich nákup a o těch pár drobných, co jim zbyly v kapse, na nic je přece nepotřebovali. Po obědě a lahvi něčeho silného jsem típal cigarety o procházející toulavé kočky (utíkaly daleko, až za své plechové střechy) a když se začalo šepít, vybral jsem si nějakou pěknou paní a neslyšně jsem se za ní vydal. Občas jsem zašustil příhodnou větvičkou, to aby se více bála.

Všechno špatné se děje proto, aby se mohlo stát něco zlého, začínám o tom být skálopevně přesvědčen. Za své maličké špatnosti jsem se stal postrachem nejbližšího okolí, děti si nehrály na hřištích, rodiče zamykali dveře na více a více západů, rodiče rodičů si nechávali nákup donést až domů a při zvuku tichých, šoupavých kroků vstávaly chloupky na krku i kdejaké otrlejší povaze. (Věřím, že za tohle všechno mě všemohoucí BŮH nakonec potrestá, třeba další srdcovou, nebo na mě pošle anděla, to já nevím. S jedním křídlem, aby byl jako ty.) Inu, vždy jsem si přál změnit svět. Jen těm pánům v modrých košilích a černých vestách se mé malé reformy v péči o veřejné blaho příliš nelíbily – často na mě blikali červenými majáčky a mysleli si, že mne snad najdou.

Jen si to představ, andílku, byli naivnější než ta srnka, co jsme ji v létě viděli hledat sůl v prázdném krmelci, za kterým seděl ostřílený myslivec s nabitou zbraní. (A přece v srnčích očích nebyl strach.)

To jen já jsem pomalu strach dostával. Tedy, jen tehdy, byl-li jsem při smyslech, jinak jsem seděl, ležel nebo stál jako starý poustevník obrůstající mechem a sledoval okolní svět, jak zběsile spěchá kolem mne a už se ani nesnaží tu ztracenou ovečku vtáhnout zpět do svého víru. Víry jsem také vídal často, vždy před tím, než se mi zatmělo před očima a začal jsem na nejbližší bytost křičet nesmyslné výlevy pomateného starce. I strach mě pronásledoval jako vzteklá fena, chytil se mě za levou patu a nechtěl a nechtěl se pustit. Báł jsem se, že uvidím křídla a že zase přijdeš, andílku.

Jednou, asi to bylo na podzim, jsem utekl před padajícím listem. Svým šustivým zvukem mě pronásledoval až k asfaltové silniče, celým parkem a nechtěl a nechtěl mi dát pokoj. Pořád byl za mnou, dokonce když jsem se na druhý den vrátil, vrátil se se mnou a plazil se mi vztekle v patách. Vydrželo mu to až do prvního sněhu, potom se uložil k zimnímu spánku, někam pod ledovou závěj (v zimě na tebe vždycky myslím víc) a velkoryse mne zase na rok přestal trápit. Což se nedá říct o těch tichých hlasech, co slyším v hlavě a co mi neustále něco našeptávají – kdybych tenkrát dokázal být lepší otec a nyní lepší člověk, mohla jsi mít obě křídla. Jak zní definice dobrého člověka?

Víš, asi jsem se spletl, má holčičko, ty nejsi cizí. Cizí jsem já, sám pro sebe, nepoznávám se, nepoznávám svůj odraz na hladině rybníčku (pochopitelně, zkouším to tu chvíli, než připlují hladové krky kachen a labutí), neztotožním se s vlastními skutky, když si večer na jehličí přehrávám předchozí den. Ale nejsem ještě tak ztracený, jak si myslíš, začal jsem psát písničky, jako dříve, vzpomínáš? Jednu jsem Ti napsal, čeká na tebe vyrytá na pražci našich kolejí, až se zase vrátíš. (Ale musíš spěchat. Irena stárne a schne.)

Svět není bez andělů tak krásný jako s nimi, o tom není pochyb, ale je opravdu dobré, stát se andělem? Občas tě přece mohou tvá křídla uvěznit, jsou příliš rozepjatá a obrovská a zdi pokoje tak malé, tak jak mi uletíš, andílku? Jaké štěstí, že jsi jen poloviční anděl. S jedním křídlem, druhé ti nikdy nechybělo, a mně koneckonců také ne.

Chybíš mi. Chybí mi čistá mysl. Chybí mi ty chvíle, kdy jsem věděl, že jsem sám sebou, že zlaté slunce zase ráno rozehrje zkrhlé bytůstky a že po bílé zimě zase přijde mladé a nezkušené jaro. Chybí mi jistota života, ten fakt, že i po nejhorší noční můře oči zase otevřeš a s prvním pohlazením světla se můra i s křídly rozplyne a zmizí. Mé můry nemizí, poletují za mnou i za bílých dnů, jsou otrlé a troufnou si už i na slunce, svým třepotavým stínem mi sedají na mysl a nezvedají se, je jim tam dobře. Jednou se s nimi spřátelím.

Jistě jsou družné, ne jako vzpomínky. Ty na mě číhají za každým stromem, za každým stéblem trávy, za každou špendlíkovou hlavičkou. Mrkají na mě a šklebí se. Šklebí se, pořád se šklebí a nechtějí mi říci proč. Myslím, že to se mnou myslí dobře, když se stále vracejí a připomínají, když mne pronásledují jako ten podzimní list.

Protože všechno špatné se děje proto, aby se mohlo stát něco dobrého.

Dříve jsem si neuvědomoval, že srdcové trojce přebývá jen pár srdcí k esu. Sám bych na to nepřišel, poradil mi jeden dobrý přítel. Bydlí v jezírku v parku a občas i v zrcátku, zkrátka ve všech věcech, kde by ses odrážela, má malá. Zdá se mi, že se neustále snaží vypadat jako já, jen se nedokáže zbavit zasmušilého výrazu a tendence opakovat vše po mně. Chtěl jsem mu říkat Cizí, protože mi jeho pravé jméno i původ zůstalo naneštěstí utajeno, ale chtěl si říkat On. Tak mu tak říkám. Radí mi, když potřebuji, když jsem v úzkých a cítím se, jako bych padal a nikdo mě nemohl a nechtěl chytit, tak přijde a překvapí mne nějakou rozumu dosud utajenou radou. Poradil mi, abych šel za tebou.

Jednou jsem si přes chladné zdi kostela vyslechl jakousi bohoslužbu (neříkali nic o kartách), což mě dohnalo k tomu, abych se při přítelově poslední radě nepatrně vyděsil. Všichni jsme spolu v Kristu a jednou se u toho ctěného pána tam nahoře zase setkáme. A já mám jít za tebou? Trochu kašlu, jinak jsem zdravý, jenom se cítím jako starý honácký pes, který cítí svou smrt a odplazí se umřít pánovi na práh. Aleluja.

Kde hledat tvůj práh, andílku? Ptal jsem se lidí, ptal jsem se lidstva, ptal jsem se bestíí, Ireny, listů, listoví, kamenů u cest, branek do teplých domovů a nikdo nic nevěděl. Ani dobrý přítel mi neporadil, tak jsem naposledy objal štíhlý pas své jehličnaté lásky a šel a šel a šel. Šlo se mi lehce, jako kdyby se s každým dalším krokem odlupoval kousek toho kříže, co jsem od té nešťastné zimy nosil na zádech, jako kdybych tam daleko za koncem rovnoběžných kolejí nechával kousek svého já.

Bez kříže a bez dechu, já Tě našel.

Sedíš si tu nad mramorovou deskou, na mechovém polštáři, obsypaná seschlým listím za posledních pár let, hledíš zbožně k nebesům a sepjatýma ručkama prosíš o nějaké tajné přání, které jsi mi nikdy nechtěla prozradit. Že prý jen kamenný jednokřídlý andílek na náhrobku, ale já Tě stejně poznal.

Skrývala ses mi dlouho, seděla jsi na náhrobní desce čísi malé holčičky, která tu kdysi umrzla, stálo tam. I ty jedna! Andílku, už tři dny tu sedím a vyprávím ti náš společný život, i s kapitolou, kde jsi měla být a nebyla, abys na něj nezapomněla, kdybych tě opustil já. Až tě opustím, uroníš kamennou slzu, co se vsákne do mramoru a do posledního dechu bude hledat kořínek plevelu, kterému dát život? Mně jsi život dala, má milá, a potom sobecky vzala, víš to? Nezlobím se na tebe, ale chtěl bych. Moc bych chtěl.

Nedokážu se na tebe zlobit, nezbyl mi úsměv, nezbyl mi cit, nezbyla mi ani zloba. Ztrácím sebe sama, stížen božím trestem, prozřetelnou spravedlností (slovo „spravedlnost“ mi zakázali říkat, čím ji nahradíme?).

Nedokážu ti už vysvětlit, můj andílku, jak jsem se sem dostal a kdo je ten cizinec, co ti sedí na hrobě a pláče. Ty se ze své půlmetrové výšky strnule usmíváš a ani na mne nepohlédneš, jednokřídla. (Druhé ulomené křídlo se rozpadlo v prášek, vidím ty kamínky v mechu.) Být upřímný se vždycky přičilo někomu ve mně, ale přece to zkusím. Přišel jsem za tebou, abych ti řekl, že lituji. Lituji, že jsem tě nedokázal ochránit a zahřát, že jsem tropil všechny ty hlouposti a špatnosti a zapomněl, že chci změnit svět k lepšímu, ne jej učinit děsivým místem. Lituji, že jsem neměl víc času říci ti všechno tohle a teď to tu vyprávím do kamene, k uzoufání lituji všechny, kterým jsem kdy ublížil a pomohl jim něco ztratit.

Já sám jsem ztratil domov, rodinu, přátele, srdcovou kartu, ztratil jsem číslo domu, kde se koná boží soud, ztratil jsem své vlastní já, co přede mnou vyděšeně uteklo a nevrátilo se zpátky, ztratil jsem naději. Přes tohle všechno stále děkuji životu, že mne donutil opatrovat tu polovysušenou kapku lásky, kterou mi už nikdo nikdy nevezme. Kdyby měla čas a prostor, přeroste v oceán, věř mi, protože není až tak úplně sama. Ještě mi k ní zbyla krabička rezavých špendlíků, které mohu vrážet lidem pod nehty. Tak mám špendlíky. A mám Tebe, andílku.

*Jsem co jsem a jiný nebudu. Zkřehlá okřídlená duše uložená v kameni, skleněná
vzpomínka v urně.*